

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.	5	Fylke:	Nordland
Tilleggsspørsmål nr.		Herad:	Bindal
Emne:	Vannbæring	Bygdelag:	Vassbygda
Oppskr. av:	I. Wærstad	Gard:	Telebu
(adresse):	Lande	G.nr.	Br.nr.

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Delvis .
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1) Det har vært vanlig å bære vann i to bøtter og med vasstre . En bruker en type som hviler på skulderen og med utholet åpning for halsen midt på . Den enkle typen som var rett og blev båret på skrå over skulderen har vært brukt ,men sjelden . bæretreet blir vanligvis kalt bøtre også vasstre . En bruker jernlenke og jernkroker .

Martinus Olsen (80 år) mener at trebøttene var i bruk til i 1890 årene . Det var flere som arbeidde trebøtter her i kretsen . Han nevner en Petter Lande .

Martinus Olsen nevner at han omkring 1906 kjøpte en jernbøtte på Lande . Da stod Petter Lande på butikken . M. O. sa da at det lønte sig vel ikke å arbeide trebøtter når jernbøttene var så billige . Petter Lande sa da: Nu ,det er så rart med det . Når jeg ikke har annet å gjøre så arbeider jeg bøtta sjøl og så sparer jeg de pengene . "

2) Har ikke hørt om at det har vært brukt .

Vasstreet blir fremdeles brukt til å bære melken fra sommerfjøset med .

3) Har ikke hørt det nevnt .

4) Vanligvis er det kona som står for vannbæringen .

5) Vannbæring med bøtre foregår nok på flere gårder idag også .

6) Kjøring har nok vært brukt ,men det er vistnok få gårder som bruker det nu . Her i kretsen er det alltid rikelig med vann ganske nær gårdene .

7) Om forholdet i bygden i det hele er det ikke så greit å uttale sig da bygden er svært stor i utstrekning . Men i Vassbygda er det mange som må bære vann den dag i dag . Mange gårdsbruk må bære vann til fjøset også . Nu er gårdene små gjennomgående . De største kan vel ha 5 melkekyr ,9-10 sauer ,hest og noen unge . De som bærer vann har da en tønne stående i fjøset som vannbeholder . Til bruk i huset har man gjerne et mindre kar " vassstamp" . Denne står da gjerne i bislaget . Jeg talte nettop med kona på en av disse vanlige gårdene . De hadde nettop fått innlagt vann i fjøset ,men ikke i stua. Det er ellers først i den senere tid at folk har begynt å ordne sig med innlagt vann her . Nu er det blitt nokså almindelig å få arbeid trerør . Jeg har set de i bruk både her og i Vel-fjord og på Sømna . Vannledningsrør har det jo nu i det siste vært umulig å få tak i her inne.

Telebu 24.okt. 1947

J. Wæretad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM 766
BYGØY

Bygdøy i april 1948.

Nordl. Sømna
og Bindal

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte væskene en lengre vei for å hindre at væsken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)?
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det?
- 3) Noen trestykker?
- 4) Gress, halm, løvkvister, store blad, gran- eller enekvister?
- 5) Is eller snø?
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)?
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket?

--- o o o ---

Alfred Johansen Berg f. 1868 forteller at de brukte løse lokk på bøttene når de bar vann.

2) Trekors ble ofte brukt.

Med kvart var det knopp og med kvart stikke.

4) Når det var kint om sømmeren og en måtte langt bort i markene brøt en herre nokre kvist og la oppi.

5. Snø

Sømna og Bindal

J. Wærsted

9. En del hadde belakk med knopp som var arbeid til det brøt.

Tvarene på første side gjelder
for Simna; men det er ikke så
stor forskjell.

Her i Karsbygda har som regel
folk hent vei å bære vann.

Vannkjøring har jeg ikke sett her.

Jeg har spurt folk i Simna,
Borinøy og Velfjord om navn på
gjevständer til flottiver på vann-
kar; men har ikke fått nogen.

J. Wærsted.

1851

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING